

Asia: VN/1230/2026

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä tutkimuksen, opiskelun, työharjoittelun ja vapaaehtoistoiminnan perusteella annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Perheenyhdistämisen odotusaikaa koskeva ehdotus

Perheelliset opiskelijat ovat Tampereen yliopistolla melkein poikkeuksetta maisterivaiheen opiskelijoita ja lakiesitys muuttaisi vahvasti kyseisten opiskelijoiden halua tulla opiskelemaan kahden vuoden maisteriohjelmaan. Muuttaminen Suomeen ja sopeutuminen koko perheelle on pitkä ja epävarma prosessi, josta lakiesitys tekisi vielä epävarmempaa. Vuoden odotusaika myös venyy pitemmälle, jos käsittelyajoista tulee pitkiä erityisesti jos 9 kuukauden määräaika toteutuu.

Iso-Britannian vastaavanlaiset muutokset ovat vähentäneet maisterivaiheen opiskelijoiden tuloa. Suomi on hyvin riippuvainen globaalista kilpailutilanteesta ja jo korotettu lukuvuosimaksu on syönyt mielenkiintoa Suomeen tulemiseen. Tampereen yliopisto ei suosittele perheenyhdistämisen odotusaikaa, erityisesti huomioiden kaksivuotisten maisteriohjelmien opiskelijat.

Ulkomaalaislain ja tutkija- ja opiskelijalain soveltamista koskeva ehdotus

Ei lausuttavaa

Kielitaitoedellytystä koskeva ehdotus

Riittävän kielitaidon todentaminen on tärkeä osa yliopiston opiskelijahaku- ja valintaprosesseja ja mallia on kehitetty pitkään laajassa yhteistyössä Suomen yliopistojen kesken. Kyseisellä ehdotuksella ei olisi vaikutusta varsinaisesti itse opiskelijapopulaatioon mutta vaikutuksia toimintaprosesseihin todennäköisesti olisi.

Puutteelliseen kielitaitoon on tärkeä pystyä reagoimaan uuden kansainvälisen opiskelijan lupaprosessissa mutta erillisen kirjallisen selvityksen lisääminen prosessiin on työläs kaikille osapuolille. Yliopiston omat vaatimukset kattavat nyt hyvin koulutuksen vaatiman kielitason ja opiskelijan saama hyväksymiskirje todistaa kielitaidon vaadittavan tason täyttymisen. Sujuvan asioinnin näkökulmasta opiskelijan ei tulisi enää erillistä dokumentointia tarvita oleskelulupaprosessin eteenpäin viemisessä, eikä yliopistojen tulisi enää toimittaa erillistä dokumentaatiota vaatimuksen täyttymisestä.

Lisäksi kielitaidon todentaminen jatkoluvan suhteen on turhaa, jos opinnot ovat kuitenkin edenneet sillä ne eivät etenisi ilman vaadittavaa kielitaitoa.

Toimeentuloedellytystä koskevaa asetuksenantovaltuutussäännöstä ja sen perusteella säädettävää valtioneuvoston asetusta koskeva ehdotus

Kannatamme ehdotusta, ja haluamme korostaa, että sen tulisi aidosti tukea tavoitteita, joita ovat esimerkiksi opiskelijan toimeentulon realistisesta tasosta huolehtiminen ja toimeentulo selvittämisen luotettavuus.

Suomen suurempien kaupunkien hintataso ei näy esitetyssä laskentamallissa eikä kansainväliselle opiskelijalle ensimmäisenä vuotena tulevat ylimääräiset menot kuten vakuutus ja matkustaminen näy laskennassa. Juuri nämä ylimääräiset menot ovat kansainvälisille opiskelijoille usein yllätys ja vaativat erillistä satsausta, jonka takia ensimmäisen vuoden taso tulisi olla korkeampi.

Olisi myös tärkeää huomioida, että moni kansainvälinen opiskelija hyväksytään kandi- ja maisteritutkintoihin, mikä kestää yhteensä viisi vuotta ja lukuvuosimaksuvarojen todentaminen koko tälle ajalle ensimmäisen oleskeluluvan hakemisessa on hyvin haasteellista monelle.

Muuta lausuttavaa esityksestä

Tampereen yliopisto näkee tärkeäksi viimeaikaisten lakimuutosten vaikutusten systemaattisen seurannan ja analysoinnin, erityisesti huomioiden Suomeen suuntautuvan opiskelijapopulaation muutoksen ja seuraten myös verrokkimaiden vastaavien trendien kehittymistä.

Kumpula Joanna
Tampereen yliopisto